

Пам'ятка для населення «Як запобігти захворюванню на сказ?»

Сказ (гідрофобія) – це гостре, особливо небезпечне інфекційне захворювання, що викликається нейротропним вірусом і характеризується тяжким ураженням центральної нервової системи (енцефаліт) і завжди, при відсутності своєчасного проведеного курсу щеплень, закінчується смертю хворого.

Джерелом інфекції для людини може бути будь-яка теплокровна тварина, але епізоотична ситуація склалась таким чином, що на території України основним джерелом є лисиці. Небезпечні також укуси борсуків, єнотів, єнотовидних собак, куниць, хорів, ласок, вовків, кажанів.

З домашніх тварин найбільш часто на сказ хворіють кішки та собаки. Передача інфекції здійснюється при укусах тваринами, ослиненні, нанесенні подряпин чи поранень предметами, забрудненими слиною і мозком хворої тварини. Рідше можливе зараження при зніманні шкір з хворих на сказ тварин, особливо лисиць. При великій концентрації вірусу у повітрі можливий аерогенний механізм передачі, але такий механізм існує при передачі інфекції в печерах у комахоїдних кажанів і вампірів в країнах Латинської Америки, а також серед лабораторних працівників в умовах експерименту з великою концентрацією вірусу. В останні роки сказ продовжує залишатись постійною загрозою для людства в багатьох країнах світу та є однією з найважливіших проблем, як в галузі охорони здоров'я населення, так і в ветеринарії. В Україні сказ серед тварин реєструється у всіх регіонах.

Протягом останніх років в Україні реєструвались поодинокі випадки захворювань на гідрофобію серед людей, виникнення яких було пов'язано з несвоєчасним зверненням потерпілих від укусів тваринами за медичною допомогою. Для профілактики цього особливо небезпечного захворювання використовують призначення лікувально-профілактичних антирабічних щеплень, що є єдиним і незамінним методом врятувати хворого.

- Якщо вас покусала дика чи безпритульна тварина (або тварина, якій не зроблено щеплення проти сказу), не намагайтеся відразу ж після укусу зупинити кровотечу (якщо, звичайно, воно не дуже сильне). Треба дати слині тварини разом з кров'ю вийти з рани.

- Місце укусу слід ретельно промити господарським милом (воно допоможе боротися з вірусом сказу).

- Шкіру навколо рани обробити йодом. Йод, зеленку або спирт для припікання самого ушкодження краще не використовувати, щоб не обпекти відкриті тканини рани.

- Накласти на рану стерильну пов'язку.

- Обов'язково відразу ж звернутися в лікарню. Тільки фахівець здатний правильно обробити місце укусу, щоб воно не було інфіковано мікробами та, при необхідності, зашити рану.

Тільки в закладі охорони здоров'я вирішується питання щодо початку проведення щеплення від сказу. При призначенні антирабічного лікування до уваги приймаються наступні дані: про тварину, що нанесла покус (хвора, здорова, невідома, за якою неможливо встановити 10-тиденне спостереження), вид і ступінь контакту з твариною (ослинення, укуси, контакт, подряпання непошкоджених чи пошкоджених шкіряних покривів, чи слизових, укуси одиничний, множинні), вид тварини (дика м'ясоїдна, домашня, сільськогосподарська тварина) і дані про тварину (як утримувалась, чи щеплена проти сказу), епізоотична ситуація місцевості, де стався укуси, обставини укусу (спровокований чи ні), локалізація укусу.

В залежності від вище переліченого призначають курс антирабічного лікування.

Усі покусані люди, які не отримали курсу антирабічних щеплень та захворіли на сказ, - помирають.

Розпочати курс щеплень необхідно як можна раніше. При отриманні укусу, не зволікайте зі зверненням за медичною допомогою, тому що тільки це допоможе зберегти життя!